

1900.

Ч. 4.

ХРОНІКА

українсько-руського

НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА

У ЛЬВОВІ

1900, вересень-грудень.

Зміст: Засідання Виділу. — Засідання секцій (М. Зубрицький — Речуччина в галицьких горах. Волод. Шухевич — Гуцульщина, т. II. Волод. Гнатюк — Ткацтво у східній Галичині. Андрій Веретельник — Рубання і виготовлення дерева. Анд. Гошовський — Про новий напрям в науці приватного права. Др. Дністрянський — а) Бернська унія і наше відродження до неї. — б) Передмова до I т. Часописи правничої і економічної. Др. І. Франко — Грималівський ключ у 1800 р. Ів. Верхратський — Угорсько-руські говори з постійним наголосом). — Засідання комісій. — Участь Товариства в наукових конгресах у Парижі і в ювілею Черновецького Університета. — Справоздання з етнографічної експедиції. — Товариства і інституції, що дальше приступили до обміну з Н. Тов. ім. Шевченка. — Стан бібліотеки Товариства в 2-ім півріччю 1900 р. — Нові видання Товариства.

Засідання Виділу Наукового Товариства імени Шевченка.

XVII засідання дня 5 вересня.

1) Поручено бібліотечній комісії порозуміти ся з д. Павликом у справі бібліотечного регуляжину і предложити відповідні внесення на найближшій засіданню. 2) Ухвалено завести в Товаристві для вигоди сторін чекові виплати. 3) Принято до відомости, що президія Товариства уповажила д. Ф. Вовка заступати Товариство на археологічній і фольклорній конгресах в Парижі. 4) Принято до відомости, що др. Охримович передав дальше ведене каси Товариства д. І. Кокорудзови. 5) Принято до відомости, що Краєва Каса виплатила вже Товариству другу рату субвенцій ухвалених Сеймом. 6) Принято до відомости, що міністерство не згодило ся вставити в бюджет 1901 р. субвенцію Товариству і підвисити її, та не признало підмоги на „Часопись Правничу“. 7) Виділ згодив ся на просьбу Товариства ім. Котляревського помістити в своїх льокалях дві пушки для збирання датків на будову народнього те-

атру. 8) Принято до відомости подяку Краківського Університета за участь Товариства в його ювілею.

XVIII засіданє дня 19 вересня.

1) Знижено ціну „Кобзаря“ так, що комплект (чотири томи) буде коштувати 12 корон, а для тих, що купують у книгарні Товариства, 10 корон; поодинокі томи будуть продавати ся по 3 корони. 2) Рішено завести в друкарні електричні мотори, а не газовий, як перше проєктовано. 3) Ухвалено підвишити платню управительці книгарні д. Кл. Панкевичевій. 4) Ухвалено знести дотеперішню читальню при бібліотеці, а намість неї отворити наукову робітню. 5) Принято чотирох нових членів. 6) Принято до відомости касове справозданє за перший піврік 1900 р.

XIX. засіданє дня 10 жовтня.

1) На просьбу льотерійного комітету добродійної дяківської льотерії ухвалено закупити 10 льосів тої льотерії за 20 корон. 2) Признано „Міщанській Читальні“ в Бережанах 25% опусту при закупні книжок виданих накладом Товариства. 3) Постановлено не друкувати на далі каталогу книгарні в калєндари „Просьвіти“ в огляду на високі кошти. 4) Передано веденє магазину дру І. Макухови на місце М. Новаковського, якого перенесено зі Львова.

XX засіданє дня 31 жовтня.

1) Ухвалено взяти участь у ювілею Черновецького університета. 2) Ухвалено причинити ся датком 20 кор. на поставленє памятника пок. композиторови і письменникови П. Ніщинському і удати ся до иньших товариств і заграничних земляків з зазивом до участі. 3) Ухвалено віднести ся до Етногр. комісії з просьбою, аби поспішила ся предложити справозданє з етнографічної експедиції сього року.

XXI засіданє дня 14 падолиста.

1) Ухвалено вислати Омелянови Поповичеви в Чернівцях привітну телеграму в нагоди його ювілею. Зміст телеграми такий: Наукове Товариство ім. Шевченка прилучуєть ся до ювілея 25-літньої діяльности Омеляна Поповича, признаючи його великі заслуги коло піддвиження народнього шкільництва і письменства на Буковині і засилає йому щирий привіт. За Виділ: М. Грушевський, голова. В. Гнатюк, секретар. 2) Принято до відомости кошторис на заведенє водопроводів, каналізації і вимощеня подвіря в камениці Товариства (фундаційній). 3) Вибрано делегатом на загальні збори „Видавничої Спілки“ д. Ст. Томашівського.

XXII засіданє дня 28 падолиста.

1) Упрощено дра О. Колессу заступати наше Товариство на ювілею Черновецького університета. 2) Ухвалено взяти фронтове помешканє, що притикає до канцелярії друкарні, на канцелярию, книгарню і музей Товариства. 3) Постановлено, що всі виданя Товариства, визначені на один рік, мають вийти того-ж року найдальше в кінцєм грудня. 4) Ухвалено переняти від д. І. Огоновського грецько-руський словар до Гомера на свою власність і випустити його під фірмою Товариства.

XXIII засіданє дня 10 грудня.

1) Ухвалено визначити в новім помешканню оден покій для музею, справити два габльоти на музеальні річи і альбом для переховку автографів. 2) Принято одного нового члена. 3) Ухвалено відступити даром деякі книжки „Руській Бурсї промисловій і ремісничій у Львові.

Засідання секцій і комісій Товариства.

Спільні засідання секцій.

VIII. засідання дня 5 грудня.

1) Др. Ол. Колесса зложив справозданє зі своєї делегації на ювілей Чернов. Університета, яке прийнято до відомости. 2) В. Гнатюк предложив бажавя д. Хв. Вовка що до деяких правописних відмін у „Мат. до ук. р. етнольоґії“. Секції ухвалили по-лишити ся при правописи уживаній в „Записках“ та „Віствику“. 3) Д. Волод. Шухевич предложив справу заснованя етноґрафічного музея. На разі порішено віднести ся до Виділу, аби застановив ся над справою поміщеня музея, а в справі збираня етноґрафічних материялів скликати на нараду всі секції разом, з комісіями Етноґрафічною і Археоґрафічною.

IX. засіданє дня 12 грудня (з участію членів комісій Археоґрафічної й Етноґрафічної).

1) Проф. М. Грушевський повідомив, що Виділ застановляв ся над поміщенєм музея і признав, що назначивши останніми ча-сами відступити для нього одну кімнату, не має спромоги сього-уміщеня розширити. Колиб призбирало ся більше материялів, тоді вони мусіли б переховувати ся окремо, доки не можна буде розши-рити дальше локалю. По дискусії, що вивязала ся в тій справі, ухвалено вибрати комісію, яка має завяти ся дальшим веденєм справи збирання материялів для етноґрафічного музею. До ко-місії вибрано: Вол. Шухевича, Вол. Гнатюка і Ос. Роздольського. 2) Ухвалено переводити вибір нових дійсних членів перед загаль-ними зборами, аби їх імена можна було проголосити в часі зборів. 3) Ухвалено документи і автоґрафи, ґравюри, фотоґрафії і т. и. при відділеню музея від бібліотеки передати до останнього.

Засідання історично-філософичної секції.

VIII. засіданє дня 17 жовтня.

- 1) Д. Ст. Томашівський зreferував статю о. Мих. Зубрицького п. н. Рекручина в горах. Ухвалено друкувати в Записках.
- 2) Проф. М. Грушевський предложив дальшу часть „Географії України-Руси“ дра Гр. Величка. Рецензію її і веденє друку поручено д. Ст. Томашівському.
- 3) Рішено дати вказівки місту Тербовлі для памятника кн. Василька, який має там стати коштом міста.

Зміст статі д. Зубрицького такий:

Автор обговорює значінне рекручини в передконституційний період для сільської людности, її тягар і страх селян що доводив нераз до нещастя і злочинів. Свої замітки ілюструє автор матеріялом актовим і оповіданнями з народних уст.

IX. засіданє дня 7. падолиста.

- 1) Др. С. Дністряньський повідомив, що Правнича комісія поручила йому обняти від 1901 р. редакцію „Правничої Часописи“ та предложив до апробати секції замінити її назву на „Часопись Правничу і Економічну“. Секція потвердила сї ухвали комісії.
- 2) Проф. Вол. Шухевич предложив другий том „Гуцульщини“ — приділено до реферату дру О. Колессі.
- 3) В. Гнатюк зreferував свою статю „Ткацтво у східній Галичині“ і статю А. Веретельника „Рубанє і виготовлюванє дерева“, — ухвалено надрукувати у 3 т. Етнольоґічних Матеріялів.

Зміст рефератів проф. Шухевича, В. Гнатюка і А. Веретельника:

Другий том „Гуцульщини“ ділить автор на дві части: в першій подає звичайні занятя Гуцулів, яким вони віддають ся без попередньої науки і які заспокоюють щоденні їх потреби, в другій обговорює домашній промисл, до якого треба спеціального підготовлення, окремих приладів і варстатів; сї вироби домашнього промислу збувають ся по торгах. Звичайні занятя поділені на два відділи: а) в осідку; б) поза осідком. До перших належать: готовленє страв, мливо зерна, бите олію, прядіне, крашенє вовни, шитє, пранє, обхід коло худоби, городовини, льну, конопель, кладенє сїна, дальше збиранє афни і грибів, копанє в городі і орка. До других належать: роботи коло сїна, в бутинах і коло сплавування дерева, обхід у полонині, рибальство і стрілецтво. До домашнього промислу належать: виріб ложок, довбанє корит, боднар-

ство, ткацтво, шевство, колодійство, ковальство, кушнірство, гончарство, мосяжництво і різьбярство. Усе те пояснюють численні ілюстрації. Особливу увагу звертає автор на гуцульську термінологію, а при описі поодиноких занять подає повірки, зв'язані з ними. Крім ілюстрацій подані також фотографії визначніших „сточників“ (народних артистів): Шкрибляків, Мегеденюка, Дутчака, а надто дві кольорові таблиці: на одній подані взори вишивок, а на другій генетичний розвиток керамічної посудини.

У статі „Ткацтво у східній Галичині“ переходить В. Гнатюк усі моменти ткацької роботи почавши від передачі мітків ткачеві аж до віддання властителяви готового полотна. Подає при тім докладний опис усіх приладів ткацьких враз із малюнками та наводить їх народні назви. Крім того подає також термінологію кросен, відміни ткацького варстата, записані в Стрийському повіті між Бойками та в Марамороши на Угорщині, згадує про заробок ткачів, який буває незвичайно нужденний, та наводить один народній анекдот, приложений до ткачів. У статі подається в загальні матеріал до дальших студій в тім напрямі.

У статі „Рубанне і виготовлюванне дерева“ подає д. А. Веретельник опис робіт, які відбуваються зимою коло дерева в лісах Каменецького повіту. Він наводить докладну термінологію усіх приладів, які при тім уживаються, та подає відповідні малюнки.

Х. засідане дня 21 падолиста.

1) Вол. Гнатюк зреферував статтю д. Литвинової „Весільні обряди в Чернігівщині“ і статтю нок. Дикарева „Програма до збирання відомостей про громади і збірки сільської молоді“, які ухвалено друкувати в III т. „Матеріалів до укр. руської етнології“.

2) Проф. М. Грушевський подав до відомости секції, що III т. „Історії України-Руси“ займе коло 40 аркушів друку, тому поновляє проєкт — з фінансових причин розділити том на III і IV Збірника секції; секція ухвалює.

Зміст статі д. Литвинової:

У статі: „Весільні обряди і звичаї у Чернігівщині“ подає д. П. Литвинова докладний опис усіх весільних обрядів і звичаїв, які доси заховалися, та тексти численних пісень, співаних під час весілля. Усі обряди і пісні записані в селі Землянці, Глухівського повіту, Чернігівської губернії. Багато між ними ще такого, що доси було незнане дослідникам, через те й заслуговує на увагу спеціалістів.

Зміст статі М. Дикарева :

У формі питань подає автор детальну програму для збирання відомостей про громади і збірки сільської молодіжи: про вулицю, вечірниці і досвітки та складки. Програму попереджує вступне слово, в якому автор висказує свої погляди на порушену ним у програмі справу і на інші, що стоять із нею у зв'язи.

XI. засіданє дня 5 грудня.

1) Др. Ол. Колесса зreferував працю д. Вол. Шухевича „Гуцульщина“ т. II, яку ухвалено друкувати яко т. IV Материялів до українсько-руської етнольоґії, скільки можна буде змістити в однім томі. 2) Др. Ст. Дністрянський зreferував статю д. Гошовського „Про новий напрям в науці приватного права“ і свою про „Берненську унію“, які ухвалено надрукувати у I т. „Часописи Правничої і Економічної“.

Зміст статі д. Гошовського :

Автор згадує про історичну школу Savigni, критикує її і переходить онісля до новітвих напрямів. Звернувши увагу на значінє Pheringa в науці, переходить потім до метода Петражицького, звісного під вазвою цивільної політики. Конець становлять критичні замітки і вказівки для теоретиків.

Зміст статі дра Дністрянського :

Ся розвідка вийшла із реферату, який предложив автор на засіданю всіх секцій в цьвітни б. р. Вона подає розвій авторського права в історії, далі згадує про новітні змагання до основаня міжнародної унії, подає постанови тої унії, ріжницї тих постанов супротив австрійського закона з 1895 р., врешті заяву Товариства, чи має Австрія пристувити до неї.

XII. засіданє дня 12 грудня.

1) Др. Дністрянський відчитав свою передмову до I т. „Час. Прав. і Екон.“. 2) Др. Иван Франко відчитав розвідку „Грималівський ключ в 1800 р.“ Обі статі ухвалено друкувати в I т. Часописи Прав. і Екон.

Зміст передмови дра Дністрянського такий :

Передмова подає плян реформи Правничої Часописи. З кінцем б. р. має вийти перший том „Часописи Правничої і Економічної“, що має розширену програму. Вона має обіймати все те, що належить до наук правничих, до економіки і інших наук суспільних, та буде звертати увагу на соціальні змагання теперішности, на наші питомі потреби і відносини.

Зміст статі дра Ів. Франка :

На основі писаного інвентаря Грималівського ключа (з місточка і 32 села положені в теперішнім скалатському пов.) подає автор образ соціальних і економічних відносин того закутка нашого краю в р. 1800, детально розбираючи стан жидів, міщан, селян різних категорій і виказуючи разуком, на скільки тяжило на них панщиняне ярмо. Далі характеризує автор коротко стан духовенства; великої посілости, і кінчить оповіданєм перебігу довголітнього процесу місточка Товстого з грималівським двором (1787—1802).

Засідання фільольогічної секції.

VII. засіданє дня 17 жовтня.

1) Др. І. Франко предложив до апробати секції VIII т. Етногр. Збірника, де надруковано народні новелі записані д. Осипом Роздольським. 2) Вол. Гнатюк предложив до апробати секції IX т. Етн. Збірника, де надруковані матеріяли з північно-західних руських комітатів на Угорщині і пісні з Бачки. 3) Ухвалено друкувати II т. праці д. Ол. Кониського про Шевченка, у IV т. Збірника секції без ніяких змін, тому що між секцією і автором не прийшло до порозуміння в справі змін, які пропонувала секція. Зголошений д. Кониським збірник листів Шевченка ухвалено просити прислати секції. 4) Д. Ол. Барвінський зreferував ухвали Етногр комісії з дня 17 вересня. Справу закупки фонографу порішено передати Виділови, побільшене-ж видає комісії признано на разі неможливим задля браку фондів. 5) Др. В. Коцовський порушив справу порядку нашої азбуки. По дискусії, яка вивязала ся в тій справі, ухвалено, аби автор предложив на засіданю секції відповідний реферат. 6) Проф. М. Грушевський повідомив про письмо доньки пок. Н. Ніщинського в справі памятника на гробі покійника. Ухвалено передати сю справу Виділови.

VIII. засіданє дня 21 листопада.

1) Др. І. Франко предложив свою збірку „Галицьких народніх приповідок“, яка має увійти до X т. „Етногр. Збірника“ (а коли-б обєм був за великий, то ще й до одного з дальших). Секція ухвалила друкувати. 2) Проф. М. Грушевський запропонував, аби посмертні праці покійного М. Дикарева надруковано в однім із найблизших томів Збірника секції, а етно-

трафічні матеріяли в Етногр. Збірнику, по можности також окремо, на що секція згодила ся.

IX. засіданє дня 5 грудня.

Д. Іван Верхратський відчитав свою працю про „Угорсько-руські говори з постійним наголосом“. Працю ухвалено друкувати, з задержанням термінольоґії автора. Зміст її такий:

З дослідів язикових роблених у Лемаків в столицях Шаришській і Земплинській, також декуди на Спішу виходить, що говор Лемаків угорських треба признати лише відміною говора Лемківського. Як говор галицьких Лемків, так і говор угорських Лемаків підлягли сильно впливови Словащини — а що Словаки ніколи не заселяли Галичини, проте прелеґент виводить, що Лемаки угорські по части переселивши ся з Угорщини до Галичини в сторони, де нині живуть Лемки, принесли з собою до нас свій говор підлягший сильно словацькому впливови. Дальше виказав прелеґент головні признаки говора угорських Лемаків під зглядом звучні, пнетвору, словотвору і словоладу.

Засіданя комісій.

Археоґрафічна Комісія.

III засіданє дня 7 падолиста. 1) Проф. Грушевський повідомив про вихід III т. Жерел до історії України-Руси. 2) Він же предложив до друку, яко VII т. Жерел люстрації руських земель польської корони в 1570 р.; ухвалено друкувати. 3) Др. О. Колесса повідомив, що твори Федьковича кінчать уже переписувати ся. Дальше ведене сего видавця порішено передати фільольоґічній секції. 4) Ухвалено за порозуміннем з Виділом внести до союму прошенне про підвисненє дотеперішньої дотації, що не вистає на потреби комісії.

IV. засіданє дня 12 грудня. 1) Др. Ол. Колесса зложив справозданє з наукової подорожи на Угорщину, а др. Франко справозданє зі своєї подорожи і д. Навлика. Усі справозданя прийнято до відомости. 2) Серед реферату наспіла телеґрафічна звістка про смерть члена вашого Товариства Олек. Кониського. Голова посвятив памяти покійного кілька слів, а присутні пошанували память його повстанєм з місць. Президія Товариства вислала кондоленційну телеґраму до жінки покійного і поручила зложити на його гробі вінець від Товариства з написею: Наукове Товариство ім. Шевченка своему основателю, почестному і дійсному членови.

Етнографічна Комісія.

IV засіданє дня 17 вересня. 1) Д. Осип Роздольський демонстрував зібрані ним пісні на фонографі між Лемками і в кількох повітах східної Галичини. Ухвалено віднести ся до Виділу чиби не міг закупити фонограф для дальшого збираня пісень, бо показало ся, що вони виходять із фонографу зовсім добре. 2) Вислухано справоздань із експедиції по краю зложених д. М. Павликом і д. О. Роздольським. 3) Запропоновано видати в 1901 р.: а) Галицько-руські приповідки, уложені д-ром І. Франком; б) Галицько-руські легенди, уложені В. Гнатюком; в) Галицько-руські мелодії, зібрані О. Роздольським; г) Другий том „Гуцульщини“, написаний проф. В. Шухевичем.

Правнича Комісія.

I засіданє дня 15 цьвітня. Др. С. Дністрянський зreferував справу приступлення Австрії до Берненської конвенції що до авторських прав. По переведеній дискусії ухвалено предложити секціям заяву до міністерства проти приступлення з поданєм відповідних мотивів.

II засіданє дня 2 мая. 1) На внесене дра С. Дністрянського рішено предложити секціям для прийнятя нових членів Правничої Комісії. 2) Ухвалено віднести ся до Виділу з бажанєм, аби в бюджеті на 1900 рік вставив видаток на правничі виданя, на „Правничу Часопись“ в обемі 12 і 8 аркушів і на „Правничу Бібліотеку“ в обемі 10 аркушів. Ухвалено також порозуміти ся з Виділом про висоту ремунації за праці, поміщувані в „Прав. Часописи“. 3) Др. Дністрянський відчитав свою працю п. н. „Чоловік і його потреби в правній системі“, призначену до Часописи Правн. і Економ.

III засіданє дня 4 липня. Др. С. Дністрянський подав до відомости, що Виділ Товариства вставив до бюджету на 1900 рік 2400 кор. на правничі виданя. За сю квоту запропоновано видавати „Прав. Часопись“ (один випуск сього року) і „Прав. Бібліотеку“, до якої увійдуть на разі дальший переклад коментаря до карного поступованя дра П. Стебельського і коментарій до езекуційного поступованя д. Ан. Дольницького.

IV засіданє дня 16 цьвітня. 1) Д. Анд. Гошовський відчитав свою працю п. н. „Дещо про нові напрями в науці приватного права“, призначену для Часописи Правн. і Економ. 2) Поручено Др. С. Дністрянському з найблизшим випуском „Прав-

Часописи“ обняти її редакцію. 3) Д. Гвоздецький подав гадку, чи не було би корисно скликати з'їзд українсько-руських правників і чи тим способом не удало-б ся дати почин до більшого заінтересованя нашими правничими виданнями. Гадку д. Гвоздецького підперли всі присутні члени і признали корисним скликати такий в'їзд, але аж під літо.

У засіданні дня 25 жовтня. 1) Ухвалено не відчитувати цілого перекладу „Спадкового права“, лише ті місця, що можуть корреферентови видати ся сумнівними. 2) Запроєктовано змінити назву „Правничої Часописи“ на „Часопись Правнича і Економічна“.

Участь Товариства в наукових конгресах у Парижі.

В часі всесвітної вистави у Парижі відбувалися майже без перерви найрізноманітніші міжнародні конгреси. Багато між ними було також наукових; в деяких з останніх взяло участь і наше Товариство, а власне в отсих: в конгресі лікарів, в конгресі антропологів та археологів і в конгресі фольклористів.

І. XIII міжнародній конгрес лікарів відбувся в Парижі між 2—9 серпня. Національний український комітет, зав'язаний з рами лікарської секції Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові з початком сего року візав усіх лікарів Русинів-Українців, щоби зголошували свою участь в конгресі через названу секцію. Учасників зголосилося 6-ох: двох в Галичині: Др. В. Кобринський і Др. Т. Гвоздецький, двох з поза Галичини: Др. Горбачевський, проф. лікарської хемії на чеській університеті в Празі і Др. Е. Кобринський з Відня, один американський Русин з Америки (Чикаго) — Др. В. Сіменович і Др. Шмігельський, що проживає у Франції. З російської України не зголосився ні один учасник. Як на Русь-Україну число дуже мале. Що в російській Україні не було лікарів зголошених до нашого народного комітету на се причина легко зрозуміла: страх перед російським урядом — тим більше, що й інші, більше упривілейовані народности в Росії, як Поляки, Фінляндці, не вписані були на національну лісту, а тільки фігурували як російські лікарі. Що однак з австрійської України так мало поїхало учасників, на се треба шукати по частини причини в тім, що комітет, а найпаче секретаріят комітету, котрий організував поїздку до Парижа, перевів акцію за мало енергічно.

Всіх членів конгресу начислено офіційно по над 6000; ділились вони на урядових репрезентантів держав і на представителів народностей. Перші виступали всюди офіційно як при почитанях у міністра просвіти і у президента республіки, так і на бенкетах устроюваних в честь учасників конгресу і при прощаню.

Представителі народностей не були офіційно витані — па велике здивованє всіх культурних людей, бож звісно, що на XII міжнароднім конгресі лікарським у Москві в р. 1897 всі предсідателі народних комітетів були особисто представлявані цареві. В друкованій на французькім язичі програмі конгресу не було поміщено українсько-руського національного комітету, хоч були там подані комітети майже всіх славянських народів. Вина того лежить певно по стороні секретаряту нашого комітету, котрий не постарав ся задалегідь про те; тому останньому належить також приписати й се, що прибувши в Париж Русини з початку не мали окремого місця для своїх зборів, підчас коли всі зголошені народи мали призначені для себе окремі салі в закладі Сорбонни, кожда сая з написом назви відповідної народности. Був вправді над комнатою з написом „Bouhême“ уміщений напис „Galicie“, одначе Поляки мали свою окрему кімнату з написом „Pologne“. На жаданне Русинів напис „Galicie“ знято, а замісь него поставлено „Petite Russie“ побіч „Bouhême“. По укінченім конгресі зажадали Русини від конгресового секретаряту, щоби в справозданю з конгресу уміщено звістку про участь українсько-руських лікарів, як репрезентантів України-Руси, що приобіцяно. Числа учасників по народностям виглядали так: Росиян було 805 (в те число входять і инші народности з Росії: Українці, Поляки, Фінляндці), Чехів 84, Поляків 30, Сербів 15, Хорватів 8, Русинів-Українців (з поза Росії) 6, Японців 45, Американців 400. Із Славян лише Словінці і Черногорці не мали своїх народних репрезентантів.

Конгрес ділив ся на 5 головних клас, а кожда класа розпадалась на кілька секцій, ті знов на підсекції. Рівночасно отже вели ся обради і читано реферати в 26 саях, по части в „l' Ecole de Médecine“, по части у всяких шпиталях і клініках. Наукових рефератів і комунікатів зголошено по над тисячу. Крім засідань спеціальних були 3 генеральні засідання. Велике зацікавлене викликав реферат звісного берлінського патольога проф. Вірхова п. н. Traumatisme et infection. Реферати читано на мовах французькій, німецькій і англійській. Зі сторони українсько-руських лікарів зголошений був реферат проф. Горбачевського

в області лікарської хемії, однак в останній хвилі відкликав його ш. професор, бо на відчитанє не стало часу на засіданнях фізіологічно-хемічної секції. На першій засіданню названої секції вибрано проф. Горбачевського председателем. По засіданнях приймають учасників конгресу на 3 бенкетах, один в Люксембурській палаті, один в Елізейській палаті, а один в міських ратуши.

Крім тих чисто наукових засідань скликали Чехи збори делегатів славянських лікарів і дневникарів (лікарів). Делегатом українсько-руських лікарів був Др. Сіменович. Крім названого делегата українсько-руських лікарів були на тих зборах присутні: проф. Глява (Прага), проф. Пешіна (Прага), доцент Веселі (Прага), др. Сежерад (Прага), проф. Дяконов (Москва), проф. Лисенков (Петербург), професори Віхеркевич, Костанецкий і Др. Субботіч (Білград), Др. Васіч (Білград), Др. Гундрун (Хорватія) і Др. Золотовіч (Болгарія).

Під нараду прийшли отсі 3 справи: 1. Заложенє союзу славянських дневникарів лікарських часописей — референт проф. Пешіна. По дискусії залишено гадку видаваня лікарської загально славянської часописи, а згоджено ся на внесене проф. Віхеркевича, щоби славянські лікарі заложили часопись редаговану у французькій язиці н. з. *Revue générale médicale slave*, у якій поміщувано би визначвійші лікарські праці славянські, які були доси в лікарській західньо-європейській пресі просто ігноровані з причини незнання славянських язиків. Вибрано до сеї справи комісію, до котрої в рамени українсько-руських лікарів увійшов Др. Е. Кобринський. 2. Справа періодичних з'їздів славянських лікарів — рефер. доц. Веселі з Праги. Референт доказував потребу таких з'їздів і в натиском підніс потребу допусканя на тих з'їздах рефератів на всіх славянських язиках, особливо на території Росії, щоби не стало ся так, як торік на з'їзді археологічним у Києві, де Українцям-Русинам заказано реферувати на українській мові. По переведеній дискусії прийнято внесене проф. Віхеркевича, щоби лікарські з'їзди у Славян заховали свій національний характер, одначе вступ раз на завсїгди мають мати лікарі Славяне, а славянські народи постарають ся о введене до статута з'їздів §., що дозволив би всім Славянам уживати свого рідного язика. 3. Справа зближеня лікарської термінології славянської — реф. Др. Сежерад. Згоджено ся на се, аби друкувати лікарські вирази людові у проєктованій часописи, а через се причинати ся до спорідненя лікарських термінів у Славян. В дискусії заявив українсько-русь-

кий делегат, що у нас є вже початок збірки термінології лікарської завдяки працям проф. Верхратського та редакції „Збірника“ прир.-мат.-лік. секції Н. Т. ім. Шевченка. По році має відбутись з'їзд вибраних до комісії делегатів у Празі і там по облужанню фондів на виданє часописи і зібраню матеріялів термінологічних має бути все остаточно полагоджено.

II. XII міжнародний конгрес передісторичної антропологии і археологии (Congrès International d' Anthropologie et d' Archéologie préhistoriques) відбув ся у Парижі в протягу від 20 до 25 серпня с. р. Окрім делегатів від ріжних держав, наукових інституцій і Товариств, присутні були численні вчені з Франції і з усіх сторін світа, між иньшими Томас Уільсон з Американських Сполучених Держав, Др. Еванс з Англії, Леман-Ніцше з Аргентини, Гернес, Сомбаті з Австрії, бар. де Лое з Бельгії, Коґаніе з Японії, Наранхо з Іспанії, Капелліні з Італії, Гампель з Угорщини, Сільва Теллес з Португалії, ґр. Бобринський з Росії, Руд. Вірхов з Німеччини, Монтеліус з Швеції, Гамі, Картальяк, Манувріє, А. де Мортілле з Франції, Машка з Чехії і т. д. З України були дд. Алчевський, Могилянський і Хв. Вовк; був записаний також д. Хвояка з Києва, але через якусь перешкоду не приїхав. Наукове Товариство ім. Шевченка було заступлене д. Хв. Вовком яко делегатом. Реферати як присутних членів так і прислані були о стільки численні, що більша частина їх була читана тільки у скороченю і тільки у французькій мові. Читали ся у хрвольогічнім порядку їх змісту відповідно програмі уложеній виділом конгресу: попереду що до палеоліту, потім що до неоліту, перехідної доби, бронзової і залізної культури. З референтів які дотикали ся словянських земель, визначали ся відчити: кн. Путятина про знахідки кременя розколеного огнем з початками оброблюваня ретушом у Московщині; Вулетица-Вукасовича про могили у Балканах; М. Гернеса про скарб срібла знайдений у Стрбці у Боснії, його-ж про латенську добу у Боснії, Машки про палеолітичні знахідки у Шведмості на Мораві і А. де Мортілле про знахідки у Кукутені біля Ясс у Молдавщині. Рефератів з України-Руси було два: д. Грушевського про похоронне поле в с. Чехах і Хв. Вовка про передмікенську індустрію у неолітичних знахідках на Україні. Реферат д. Грушевського, надрукований уже по українськи у Записках Товариства (т. XXXI), був прочитаний д. Саломоном Рейнахом у французькому скороченю зробленому Хв. Вовком. Реферат Хв. Вовка містив у собі перегляд трипільських і инь-

ших розвідок дд. Хвойка, Біляшевського і Домавицького з боку їх конструкції і типу знайдених річей. Подавши наглядний опис знахідок референт висловив думку, що на його погляд коли знайдена у сих розвідках глиняна будівля й була останком колишніх, як думають дд. Хвойка і Біляшевський, хат або курінів, то принаймні деяка частина її належить також до гончарських робітень і кладовищ спалених небіжчиків. Роздивившись далі і показавши на численних фотографіях і малюнках горшків і фігурок з випаленої глини їх характерні відзнаки, що зближають їх з так званою передмікенською культурою, референт перейшов до порівняння знайдених на Україні річей зі знахідками у Малій Азії (найбільше у Каппадокії), у Галичині (у Золотому Вільчі), у Буковині, у Кукутені, на Угорщині, у Бутмирі в Чехії і на Мораві, з котрих на його погляд виходить, що всі ці знахідки передмікенського типу хоч і дуже подібні між собою, не можуть бути слідами міграції якого небудь одного народу чи племені, що йшло зі сходу на захід, але скорійше були занесені у середню Європу незалежно одна від одної. Звернувши увагу на те, що всі отсі знахідки були зроблені по берегах або великих рік, які йдуть до Чорного моря, або їх віток: Дніпра (Бобринці і Росі), Буга (Гнилий Тикич), Дністра (Збруч) і Дуная (Прут, Сава, Морава), він зупиняєть ся на думці, що розповсюдження передмікенської індустрії йшло у середню Європу водяним шляхом через Чорне море і великими ріками, що вливають ся до нього. Пригадавши потім погляди на східні початки європейської культури д-ра М. Гернеса, референт заявив, що він цілком згоджуєть ся з ними. У розночатій після відчиту Хв. Вовка невеличкій дискусії гр. Бобринський і д. Вовк запропонували подякувати від імени з'їзда д. Хвойку за його розвідки, а д. Карталяк висловив бажання, щоб відчит д. Вовка був видрукований з усіма по змові малюнками. На урядженій по тім археологічній екскурсії парижським Товариством Наукових Екскурсій (Société des Excursions Scientifiques) для чужоземних членів конгресу, д. Вовк за вечерою мав промову, в котрій дякував Парижське Товариство від імени Товариства ім. Шевченка і підняв тост у память ініціатора міжнародніх археологічних з'їздів, Габрієля де Мортілле.

III. В Конгресі фольклористів (Congrès des Traditions Populaires) у Парижі у вересні 1900 р. Тов. ім. Шевченка брало теж участь через свого делегата д. Вовка. Конгрес взагалі був

не дуже вдатний. На перешкодї стали прикрї особистї відносини, через які дехто з найзначнійших фольклористів у Парижі і здаєть ся навіть поза Парижем зрекли ся співробітництва у йому. Одначе конгрес усе-ж таки був досить гарний. Дуже великих наукових праць реферовано, правда, не було, але прочитано кілька досить коштовних заміток і зачеплено чимало цікавих наукових питань. Отже трохи не ціле засідання було присвячене слуханню усяких народних пісень записаних за помічу фонографу д-ром Azoulay тут на виставі від численних співців з усіх сторін сьвіта, між иньшими і українських. G. P. Sébillot прочитав цікавий реферат про легенди звязані з мегалїтами і подав дуже інтересну карту фольклорних дослідів у Франції. Проф. A. de Mortillet реферував серню дуже цікавих давніх і теперішніх амулетів. З словянського фольклору др. Вулетіч-Букасович подав замітку про сербські жіночі прикраси, др. M. Źmigrodzki — про легенди до мегалїтів і про свастику, д. W. Bugiel — про поезїї Міцкевича і польський фольклор. З українсько-руського фольклору прочитані були реферати дра І. Франка про фольклорні студії у Галичині у XVIII і XIX стол., дра Охримовича про останки первісного комунїзму у Галичині, прив. доц. О. Покровського про знайдений ним у неолітичній могилі горщик з витисненою свастикою і Хв. Вовка, делегата Наукового Товариства ім. Шевченка, про народні знатя взагалі і особливо на Україні.

Участь Товариства в ювілею Черновецького Університета.

Дня 2 грудня 1900 обходив черновецький унів. 25-літній ювілей свойого істнованя. В ювілею взяло участь і наше Товариство через делегата проф. Олек. Колесу. В часї торжества виголосив наш делегат промову такого змісту: Магніфіценціє! Українсько-руське Наукове Товариство імени Шевченка у Львові вложило на мене сей вельми почесний обовязок, зложити вашій „Alma mater Francisco-Josephina“, до якої слухачів, а опісля доцентів і я мав честь причисляти ся, сердечний привіт з нагоди її 25-літнього ювілея. Нам, Русинам, дорогий сей університет особливо через те, що по-собляє духовим змаганям також і нашої нації, бо і тут управляєть ся та плакаєть ся руська фільольогія та руська історія і тут

має нагоду руська молодіж черпати із жерела висшого знання. Нехай же надійна ювілятка, що виховала доси величній ряд визначних мужів, з яких многі прислужили ся чимало і нашій нації, стоїть і в будучности на своїм високім становищі і нехай під стягом знання і поступу плекає сі високі ідеали, що самі одні тільки можуть злучити всі ріжнородні нації в одну велику, солідарну та сьвідому мети — сімю“.

Справозданя з етнографічної експедиції.

В р. 1900 організована була Товариством по ініціятиві Етнографічної Комісії експедиція для збираня етнографічних, археографічних і лінгвістичних материялів. В експедиції взяли участь: д. О. Роздольський, др. І. Франко, др. Ол. Колесса і д. М. Павлик. З поданих учасниками справоздань подаємо витяги:

О. Роздольський віддав етнографічній поїздці весь час фєрий, докладнійше, час від 18 липня до 28. серпня 1900 р. Головною її метою мало бути розслідженє етнографічних прикмет тої части нашого краю, що його обнимаємо загальною назвою „Лемківщина“, при чім д. Роздольський передовсім рішив звертати увагу на казки та пісні. Ті роди устної словесности справді майже виключно заняли його час, в них і містить ся весь результат його поїздки. Простір, який замешкують Лемки, надто великий, щоб його мож було в одних фєриях прослідити; не один, але кілька років потрібні, що-б мож подати бодай як-так докладний образ хоч би лише устної словесности Лемків. До того праця д. Роздольського не могла ніяк бути систематична: він мусів починати від сторін та людей йому добре знайомих, а опираючи ся на їх інформація та рекомендація переходити до сторін зовсім незнайомих.

Се-ж природна річ, що етнограф все і всюди мусить числити ся з людьми і обставинами, тим більше, коли пора (час жив и сінокосів) так невідповідна до подібної роботи. При такім з гори назначенім методі мусіло ся нераз дармо стратити трохи часу та праці.

А проте можна назвати сю поїздку доволі вдатною. В часі від 20. липня до 13. серпня був д. Роздольський в повітах коро-

снянським, Ясельським і Горлицьким. Має записки з отсих сіл: Поляни, Бортне, Сьвяткова, Сьвіржова, Сьвятківка, Котань, Дошниця і Граб. Крім прозових матеріалів, себ то: казок, новель, анекдотів і легенд, яких є у нього що найменше на 8 аркушів друку, привіз він відтам 20 пісень; мелодій їх учив ся він на память, а опісля зрєпродукував їх на фонографі у Львові. Перекопавшись, що записуючи пісні дальше таким робом не встигне багато зібрати і стратить чимало часу і грошей, тому впав на гадку, чи не можби ужити до збираня пісень фонографу. В тій ціли вернув він (14. серпня) до Львова, винозичив фонограф, а що вже було за пізно вертати на захід, пустив ся у східну часть краю. Був потім отже в повітах: Перемишлянським, Рогатинським і Бережанським, де майже виключно збирав пісні в отсих селах: Дунаїв, Плетеничі, Янчин, Стратин, Мечишчів, Тростянець. Всього зібрав з горою 200 мелодій з текстами. На сім і закінчив свою поїзду.

Др. Іван Франко відбув літом 1900 р. кілька екскурзій, головно пошукуючи матеріалів для збірки галицьких народніх приповідок, яка має сего року вийти яко X. том „Етнографічного Збірника“, а також матеріалів, для збірки колядок і щедрівок. Найважнійша з тих екскурзій була до Довгого, села стрийського пов., де від одного селянина з Моршина, а також від місцевого пароха, пок. Богдана Кирчова, записав оповіданя про вкрадене Довжанцями за панщизняних часів моршинської церкви, яка й доси стоїть у Довгім. Від о. Кирчова одержав др. Франко багату і гарну збірку щедрівок, зібраних ще в початку 60-тих років пок. його тестем о. Кобринським, парохом із Рожнітова. Бувши інспектором народніх шкіл пок. Кобринський звернув увагу тодішніх нар. учителів і самих школярів на ті памятки народньої творчости, і так повстала ся збірка. Надто одержав др. Франко від о. Кирчова рукописний співаник, владжений 1821 р. якимсь Михайлом Кирницьким, а надто встиг виратувати від „розстріляня“ декілька старих рукописів церковних книг (дві Тріюді XVII і одно Євангеліє XVI в.), які вийшовши давно з ужитку валяли ся на церковнім горіщі і вживали ся на прибіванє набоїв у моздїрях підчас сільських празників.

З подібною метою відвідав др. Франко село Долиняни, Городецького пов., де в місцевих переказах живе память, що там колись був василиянський монастирик, хоча в літературі прим. у звісній книжці М. Коссака, про долинянський монастир незвісно нічого. В долинянській церкві крім старої плащевиці знайшли ся також

давно вилучені з уживання рукописні Тріоді з XVII в., та найважливішою знахідкою був „Сборникъ Божицара Вуковича“ друкований в Венеції 1536—1538 (див. Каратаєвъ, Описаніє, стор. 89—98). Долинянський екземпляр на жаль не повний: крім видертих де не де в середині каргок йому бракує титулу і цілого першого аркуша. В долинянській церкві ся сєрбська книга вживалась колись при богослужєнях і до неї додано рукописні доповненя (XVII або XVIII в.) і дано їй титул „Анаологіонъ“.

Надто збирав др. Франко приповідки в Завадові і Голобутові, Стрийського пов., в Коломиї, Тернополі, Збаражі і Львові.

Др. Колєсса у вересні р. 1900 відбув наукову подорож по Угорській Русі. Головно мав він на меті оглянути монастирські і церковні бібліотеки і або використати, або звернути увагу на ті материяли, що можуть придатись палеографови-історикови руської мови і письменства. При нагоді, пробуваючи по селах робив й деякі записки диялектольоґічні. Вони однак не на стільки багаті, щоби їх можна було оголошувати окремо; покористуватись ними буде можна при відповідній нагоді. На сьому місці подамо лишень справозданє із занять археографічних, з вказанєм — в яких місцевостях займав ся др. Колєсса якими книгами.

Монастир Мукачівський: в архіві того монастира шукав др. Колєсса за рукописею Монастирської літописі, котрої початок сягає XV віка Вістку про неї подав давніше А. Кралицький, опісля Е. Сабов. Заходом М. Врably була вона в головній своїй основі надрукована в „Науці“ Унгарській за р. 1897 і 1898 однак, як можна запримітити зараз — без палеографічної точности. Рукописі тої на разі не повелось йому віднайти. Натомість вишукав він і зібрав разом цілий ряд документів, що відносять ся до монастиря в Грушеві, і допитаня про істнованє грушівської друкарні. В Мукачівському архіві поробив виписки із люстрацій монастирів і ще деякі доповненя до давніших своїх заміток про Мукач. пергам. псалтир з XV в.

Ужгород: в бібліотеці ужгородської єпископської гр. кат. капітули займав ся др. Колєсса передовсім: Збірником Самбірським, котрого рукопись походить з р. 1612. Першу частину того збірника представляє „Номоканон“. В ньому замітний переклад „Символа віри“ на чисту галицько-руську мову. Друга частина тої скорописної рукописі містить в собі „Палею“, багату апокріфічними текстами; дальше Збірником полууст. XVIII в. написаним

р. 1708 по всякій імовірности в Хирові, в Галичині. Є в ньому особливо замітні і повні тексти „Листу небесного“ — „Сну пресвят. Богородиці“, „Слова Амврозія о мору“ Переказу о 12-ох п'ятницях і инь. апокріфів. В Унгварі поробив він також палеографічні записки з рукописної тріоди з р. 1530-го, що зберігає ся в бібліотеці місцевої учительської семінарії.

Вийшовши з Унгвару др. Колесса оглянув цілий ряд сіл над горішнім Унгом, як Невіцьке, Ворочево, Перечин, Зарічево, Дубриничі і Березна Мала. В Дубриничах і Малій Березній мав нагоду розмовляти з людьми з с. Ублї, де робив свої діалектологічні записки Олаф Брок і тим способом перевірити деякі його замітки. В місцевостях тих оглянув др. Колесса докладно бібліотеки церковні парохіяльні — але з невеликим вислідком. В Ворочівській церкві знаходиться рукоп. полууст. співання з XVIII в. Замітніший співання скорописний, мабуть із кінця XVII в. знайшов ся в Дубриничах. Доволі значний книгозбір в монастири Березненськїм переглянув він докладно. Окрім рукописного службника з р. 1648 написаного в Галичині, та деяких старопечатних книг з XVII в. — нема тут нічого важного для археографа. В селі Березні повелось йому знайти цінне євангелче учительне, нисане півуставом по всякій імовірности XVI стол. Євангелію сьому, замітному так що до тексту як і мови, в котрій переважає елемент народний „карпаторуський“ — присвячена буде окрема розвідка. Богата бібліотека монастира Марія-Повчанського — з боку археографічного не цікава. Заслугує на близшу увагу хіба рукописний збірник XVIII в., що містить в собі всякі записки якогось ученого монаха.

Важні тут передовсім уступи полемічні вимірені проти лютеран і кальвіністів. В відділі історичнім збірника подибуємо такі уступи як н. пр. „О козарѣхъ“, „О Кирилѣ и Меѳодіи,“ „О Іоаннѣ Сочавскомѣ иже пострада въ Бѣлѣ Градѣ“. Між жерелами — якими автор користував ся — згадує він Баронія. В селі Фанчиківі коло Севлюша звернув др. Колесса увагу на старий (мініятурних розмірів) іконостас церковний, що походить по всякій імовірности з XVII в. З церковних книг заслугує тут на згадку рукописний апостол з XVI в. і рукоп. Євангеліє з р. 1577. Переглянувши докладно бібліотеку монастира Імстичівського — знайшов там лишень замітний рукописний збірник проповідий з примішкою елементів апокріфічних з XVIII в. і грамоту з р. 1686

цікаву і що до змісту і мови. Побут дра Колесси в Боро-
 нявськiм монастири придав ся хiба на стiлько, що о.
 iгумен М. Врабель подав йому вказiвки, по яким вiн надiєть
 ся вiднайти рукопись монастирської Мукачiвської лiтописi. З Боро-
 няви урядив вiн також проiздку до сусiдних сiл Сокирницi
 i Крайникова — де поробив кiлька мепче важних палеогра-
 фiчних записок. Кiнчачи се коротке справозданє, пiдносить автор
 iв правдивим признанєм сю вiвчливiсть i щирю прихильнiсть, якоi
 вазнавав так вiд Мукачiвського єпископа Юл. Фiрцака, як i вiд
 усiх настоятелiв монастирiв i священникiв тих сiл, де переглядав
 церковнi бiблiотеки.

Д. Михайло Павлик на порученє Етнографiчної Комiсiї
 об'їхав частину галицьких Василянських монастирiв i кiлька иньших
 мiсцевостей, в яких мав за головну задачу переглянути тамошнi бi-
 блiотеки та поробити вiдповiднi виписки iз старших друкованих ви-
 дань та рукописiв для студiї над нашою диялектольоґiю. Д. Павлик
 переглянув бiблiотеки в отснх монастирях: 1) Добромиль. 2) Лаврiв.
 3) Дрогобич. 4) Гошiв. 5) Погоня. 6) Бучач. Найбiльшi бiблiотеки,
 iз значним числом давних книг, є в Добромили, Лавровi i Бучачи.
 В иньших є лише маловартнi книжки. Крім того в Лавровi є 14 ру-
 кописей (у 21 томi), якi д. Павлик переглянув, описав i поробив iз них
 собi потрібнi виписки. Одна з них сягає кiнця 16 столiття, всi иньшi
 зладженi в 17 столiтю. Бучацькоi бiблiотеки не довелось д. Павли-
 кови переглянути, хоч вона найбiльма з усiх Василянських бiблiо-
 тек i має мати найцiннiйшi книги i рукописи; причиною того була
 заборона провiнцияла Василявiв кс. Мицельского. В наслiдок за-
 борони не мiг звiдiти також д. Павлик бiблiотек у монастирях
 у Креховi (дуже велика бiблiотека), Кристинополи (де є багато ру-
 кописiв), Словитi (де є багато актiв), Жовквi i Краснопуцi. В бi-
 блiотеках в Улашкiвцях i Михайлiвцi нема нiчого важного, тому
 вiн туди навiть не звертав ся. Крім того переглядав iще д. Павлик
 приватнi бiблiотеки о. Н. Озаркевича в Болаховi та о. П. Бiлин-
 ського в Зарваници, де подибують ся нечисленнi вправдi, але
 цiннi друки. Вислiдки iз поїздки д. Павлика будуть при нагодi
 опублiкованi в виданях Товариства.

Товариства і інституції, що дальше приступили до обміну з Науковим Товариством імени Шевченка.

1. Београд. Ред. „Бранича“, час. за правне і державне науке.
2. Броди. Дирекция ц. к. гімназії.
3. Bucaresti. Institut Meteorologic al Romăniei.
4. Бучач. Дирекция ц. к. гімназії.
5. Budapest. Magyar kiralyi földtani intézet.
6. Buenos Aires. Oficina Meteorologica Argentina.
7. Чернівці. Дирекция ц. к. другої гімназії.
8. Чернівці. Дирекция ц. к. висшої гімназії.
9. Чернівці. Дирекция гр. прав. реальної школи.
10. Davenport. (Iowa). Davenport Academy of Natural Sciences.
11. Göteborgs Högskolas Arsskrift.
12. Kalocsa. Das Haunald'sche Observatorium.
13. Львів. Дирекция ц. к. V. гімназії.
14. Львів. Дирекция ц. к. гімназії ім. Франц. Йосифа.
15. Mexico. Societat Cientifica „Antonio Alzate“.
16. München. Gesellschaft für Morphologie und Physiologie.
17. Москва. Имп. Общество Историн и Древностей російскихъ при московскомъ Университетѣ.
18. Перемишль. Дирекция ц. к. руської гімназії.
19. СПетербургъ. Ред. „Журнала Министерства Народнаго Просвѣщенія.“
20. Pisa. Societa Toscana di Scienze Naturali.
21. Philadelphia. The Academie of Naturales Sciences.
22. Самбір. Дирекция ц. к. гімназії.
23. Станіславів. Дирекция ц. к. гімназії.
24. Сянік. Дирекция ц. к. гімназії.
25. Stockholm. Musée des Antiquités Nationales.
26. Toronto. The Canadian Institute.
27. Владивостокъ. Общество изученія Амурскаго края.
28. Вятка. Статистическое Отдѣленіе Вятской Губернской земской Управы.
29. Washington. Department of the Interior, Bureau of Education.

30. Zagreb. Hrvatsko-naravoslovno društvo.

31. Zagreb. Red. Mjesečnika Pravničkoga Društva.

Стан бібліотеки Товариства з 2-им півріччєм 1900 р.

У другім півроку була бібліотека Товариства протягом двох місяців замкнена по причині ферій. В часі від 15 вересня до 31 грудня закатальоговано нових творів 421, у 687 томах. Розуміється, що тут не вчислено доповнень до періодичних видань, записаних уже давнійше в катальог. Багато творів у тім числі прийшло в дарі від приватних осіб і так: д. Зубрицький дарував 160 творів, пок. Митр. Дикарів 106 творів, др. І. Франко 34, о. М. Т. 31, Вол. Галицький 16, М. Павлик 9, Е. Вольтер і Б. Грінченко по 6, О. Яблоновський 5, Lumig 3, М. Яцків 3, А. Веретельник 2, о. П. Бажанський, В. Тарновський, І. Філевич, А. Чертков, П. Житецький по 1; крім того отримано також паку книг по пок. Б. Кирчові, яких одначе іще не скатальоговано. Разом даровано 494 томів, без нескатальогованих. Закуплено в тім часі 79 книг, а 114 одержано в обмін. В науковій роботні працювало в другім півроку 47 осіб; вони взяли до робітні 70 творів у 158 томах. До дому позичало за той час 68 осіб; вони взяли разом 197 творів у 401 томі.

Видання Товариства.

вересень—грудень 1900 р.

Етнографічний Збірник. Видає Етнографічна Комісія Наукового Товариства імени Шевченка. Т. VIII. Галицькі народні новелі. Зібрав Осип Роздольский. У Львові, 1900. Накладом Товариства. З друкарні Н. Т. ім. Шевченка. Стор. IX+166 вел. 8°. Ціна 2 кор. Зміст: 1) Передмова (дра І. Франка). 2) Текст новель, ч. 1—81. 3) Показчик важнійших мотивів.

Етнографічний Збірник. Видає Етнографічна Комісія Наукового Товариства імени Шевченка. Т. IX. Етнографічні матеріали в Угорської Русі. Зібрав Володимир Гнатюк. Том III. I. Західні угорсько-руські комітати. II. Бач-Бодрогський комітат. У Львові, 1900. Накладом Товариства. З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка. Ст. 4+284, вел. 8°. Ціна 3 корони. Зміст: I. Зах. угорсько-руські комітати. Матеріяли із сіл Чертежа (Земпл. ком.), Сулина, Велик. Липника, Орябини, Літманови, Якубян і Кремпаха (Спіш. ком.). Шамбрана, Виж. Свидника, Кружльова і Мальцова (Шар. ком.). II. Бач-Бодрогський комітет. Пісні. 1) Духовні пісні і колядки. 2) Баляди і романси. 3) Історичні спомини. 4) Ріжні долі. 5) Дівочькі пісні. 6) Утрата вінка. 7) Парубоцькі пісні. 8) Вояцькі пісні. 9) Пісні про подружнє житє. X. Місцеві пісні. XI. Жарти і дотинки. XII. Пісні про зв'єрів.

Збірник Історично-філософічної Секції Наукового Товариства імени Шевченка. Т. III. Історія України Русі. Написав М. Грушевський. Том III. Перша половина. Ст. 1—320, вел. 8°. У Львові, 1900. Накладом Наукового Товариства імени Шевченка. З друкарні Н. Т. ім. Шевченка. Зміст: I. Західня Україна: Волинь, Галичина, Угорська Русь. Ст. 1—110. — II. Галицько-волиньська держава в XIII—XIV в. Ст. 111—204. — III. Подніпровє в дру-

гій половині XIII і на початку XIV. віка. Ст. 205—238. — IV. Суспільно політичний устрій українсько-руських земель XI—XIII віка. Ст. 239—320.

Збірник математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. Т. VI. Випуск II. Часть лікарська. Під редакцією дра Євгена Озаркевича. У Львові, 1900. Накладом Наук. Тов. імени Шевченка. З друкарні Наук. Тов. ім. Шевченка. Ціна 2 кор. Зміст: 1) Др. Євген Озаркевич: Про уробілінну жовтачку. Ст. 1—10. 2) Др. Вячеслав Морачевський: Нові способи досліду білковини. Ст. 1—11. 3) Др. Осип Дакура: Зі шпитальної казуістики за рік 1899. Ст. 1—9. 4) Sprawozdania. Ст. 1—50. 5) Термінологічна частина. Ст. 51—53.

Збірник математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. Т. VII. Випуск I. Часть математично-природописна під редакцією Івана Верхратского і Володимира Левицкого. У Львові, 1900. Накладом Наукового Тов. імени Шевченка. З друкарні Наук. Тов. ім. Шевченка. Ціна 2 кор. Зміст: 1. Володимир Левицкий, До теорії рядів степенних. Ст. 1—10. — 2. Софрон Матвіяс, Дещо про лучі Бекереля. Ст. 1—8. — 3. Володимир Левицкий, Короткий начерк теорії функцій автоморфних. Ст. 1—29. — 4. Стефан Рудницький, Про плями сонічні. (Часть перша). Ст. 1—27. — 5. Бібліографія і хроніка математично-фізична, Ст. 1—11.

Часопись Правнича і Економічна. Правничі і економічні розвідки Історично філософичної секції Наукового Товариства імени Шевченка. Рік I. Том I. Редактор др. Станіслав Дністрянський. У Львові, 1900. Накладом Наукового Товариства імени Шевченка. З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка. Ціна 3 корони. Зміст: 1) Передмова. Ст. 1—6. — 2) Андрій Гошовський, Про новий напрям в науці приватного права. Ст. 1—12. — 3) Др. Станіслав Дністрянський, Берненьска унія і наше відношене до неї. Ст. 1—56. — 4) Др. Іван Франко, Грималівський ключ в р. 1800. Ст. 1—52. — 5) Оцінки і реферати. Ст. 1—64.

Материяли до українсько-руської етнології. Виданне Етнографічної Комісії, за редакцією Хв. Вовка. Т. III. Львів, 1900. З друкарні Наук. Тов. ім. Шевченка. Ст. 182+27+6, вел. 8⁰. Ціна 4 кор. Зміст: 1) Знахідки у могилах між Веремем і Стретів-

кою і біля Трипіля, Хв. Вовка. Ст. 1—11. — 2) Ткацтво у східній Галичині, В. Гнатюка. Ст. 12—26. 3) Рубає і виготовлюване дерева, А. Веретельника. Ст. 27—32. 4) Народний календар (звичаї і повірки), М. Зубрицького. Ст. 33—60. 5) Житє на віру у сибірських селян, В. Ст. 61—69. 6) Весільні обряди і звичаї у с. Землянці, в Чернигівщині. П. Литвинової-Бартош. Ст. 70—173. 7) Звістки й листи. Ст. 174—182. Додатки: 1) Програма до збирання відомостей про громади і збірки сільської молоді (вулицю, вечірницї, досвітки і складки). Посмертний твір М. Дикарева. Ст. 1—27. 2) Покажчик. Ст. 1—6.

Хроніка українсько-руського Наукового Товариства імені Шевченка у Львові. 1900, май—серпень. Ч. 3. Львів. Накладом Товариства. Ст. 18, вел. 8°. Ціна 20 сот. Зміст: Засідання Виділу. Засідання секцій (М. Грушевський — Печатки в околиць Галича. Юрій Кміт — До історії гр.-кат. дух. семінарії у Львові в 1848 року. М. Грушевський — Історія України Руси, т. III. Ол. Колесса — Погляд на сучасний стан історичних розслідувань українсько-руської літератури. Ол. Колесса — Українсько-руська і польська ритміка. І. Франко — Нові причинки до історії українсько-руського письменства XVII—XVIII віків). — Засідання комісій. — Участь Товариства в ювілею краківського університета і краківських наукових з'їздах. — Товариства і інституції, що дальше приступили до обміну з Н. Т. ім. Шевченка. — Стан бібліотеки Товариства в 1-м півріччєм 1900 р. — Нові видання Товариства.

Chronik der ukrainischen Ševčenko-Gesellschaft der Wissenschaften in Lemberg. Nr. 3. (Mai—August). Львів, 1900. З друкарні Н. Т. ім. Шевченка. Ст. 22, 8°. Ціна 30 сот. Зміст: Sitzungen des Ausschusses — Sitzungen der Sectionen (М. Hruševskij Siegel aus der Umgegend von Halyč. Juryj Kmit — Zur Geschichte des gr. kath. geistlichen Seminar's in Lemberg im Jahre 1848. М. Hruševskij — Geschichte der Ukraine, B. III. — Al. Kolessa — Ein Blick auf den gegenwärtigen Stand der Forschungen zur Geschichte der ukrainischen Litteratur. Al. Kolessa — Die ukrainische und polnische Rhythmik. I. Franko — Neue Beiträge zur Geschichte der ukrainischen Litteratur im XVII—XVIII Jahrhundert. — Sitzungen der Commissionen. — Theilnahme der Gesellschaft an der Jubiläumsfeier der Krakauer Universität und an den Krakauer wissenschaftlichen Congressen. — Weitere Ge-

sellschaften und Institute, welche dem Austausch ihrer Publicationen mit denen der Ševčenko Gesellschaft der Wissenschaften beigetreten sind. — Stand der Bibliothek der Gesellschaft am Schlusse des I. Halbjahres 1900. — Neue Publicationen der Gesellschaft.

Літературно-Науковий Вістник (наукова частина).

IX. книжка (за вересень).

1. Панько Омелькович Куліш. Огляд його діяльності. Нап. О. Маковей. Ст. 145—161.
2. Народній театр, Б. Грінченка. Ст. 162—175.
3. Із чужих літератур: Епілог Генрика Ібзена. Ст. 176—184.
4. Поет жіночого горя, М. О. Кулішева. Нап. Б. Грінченко. Ст. 185—203.
5. Хроніка і бібліографія. Ст. 204—216.

X. книжка (за жовтень).

1. По за межами можливого, Ів. Франко. Ст. 1—9.
2. До життєпису М. О. Дикарева, Олександра Кониського. Ст. 10—29.
3. Панько Омелькович Куліш. Огляд його діяльності. Нап. Осип. Маковей. Ст. 30—43.
4. Новини нашої літератури. Тарас Бульба, нова перерібка М. Старицького. Г. Г—ди. Ст. 44—49.
5. Друга руська артистична вистава у Львові. М. Грушевського. Ст. 50—54.
6. Хроніка і бібліографія. Ст. 55—68.

XI. книжка (за листопад).

1. Уваги про галицько-руський театр, Ів. Франка. Ст. 69—74.
2. До життєпису М. О. Дикарева, Олександра Кониського. Ст. 75—91.
3. Панько Омелькович Куліш. Огляд його діяльності. Нап. Осип. Маковей. Ст. 92—114.
4. Новини нашої літератури. Іван Левицький. Повісті й оповідання. Т. П. Старосьвітські батюшки та матушки, Л. Ч. Ст. 115—120.
5. Хроніка і бібліографія. Ст. 121—134.

XII. книжка (за грудень).

1. На склоні віку. Розмова в почи перед новим роком 1901. Івана Франка. Ст. 135—149.

2. Панько Олелькович Куліш. Огляд його діяльності. Нап. Осип Маковей. Ст. 150—169.

3. З російської України. Гната Хоткевича: I. Факт історичної вартости. Ст. 170—177. II. Ne quid nimis. Ст. 177—180.

4. Хроніка і бібліографія. Ст. 181—198.

Відбитки:

История України-Руси, написав М. Грушевський. Том III до року 1340. Ціна 5 кор., на ліпшій папері 6 кор. За гарну полотняну оправу доплачуєть ся 1 кор 40 сот. Зміст: I. Західня Україна: Волинь, Галичина, Угорська Русь. Ст. 1—110. — II. Галицько-волинська держава в XIII—XIV в. Ст. 111—204. — III. Подніпрове в другій половині XIII і на початку XIV віка. Стор. 205—238. — IV. Суспільно-політичний устрій українсько-руських земель XI—XIII в. Ст. 239—348. — V. Побут і культура. Стор. 348—476. — Примітки до I глави. Ст. 477—523. — Примітки до II глави. Ст. 523—578. Примітки до III глави. Ст. 578—594. — Примітки до IV глави. Ст. 594—624. — Примітки до V глави. Ст. 624—663. — Поясненя скорочених цитат. Ст. 663. — Генеалогія династії Романа. Ст. 664. — Примітки до генеалогічної таблиці. Ст. 665—666. — Примітки до мари. Ст. 667—672. — Мапа: Західня Русь в XI—XIII в. Ст. 673—676. — Важнійші похибки. Ст. 677—679. — Показчик імен і річей. Ст. 680—690. — Зміст. Ст. 691—700.

Исторична мапа Галичини й Волині XI—XIII віку. Уложив М. Грушевський. (Відбитка із III. т. Історії України-Руси). Ц. 40 сот.

Панько Олелькович Куліш. Огляд його діяльності. Написав Осип Маковей. Львів, 1900. З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка. Ст. 170, вел. 8°. Ціна 1 кор. (Се відбитка із праці д. М—я, друкованої в нашій журналі).

Борис Грінченко. Привітання Ганні Барвінок за сороклітню літературну діяльність. Накладом редакції Літ. Н. Вістника. У Львові, 1900. З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка. Ст. 19, 8°. Ціна 25 сот. — Се відбитка статі д. Б. Грінченка, друкованої в IX. кн. Л. Н. Вістника п. в. „Поет жіночого горя. О. М. Кулішева“.

Короткий начерк теорії функцій автоморфних. Написав Володимир Левицький. Ст. 30, 8°. Ціна 30 сот. У Львові, 1900. (Відб. із Збірника секції мат. природ. лік. Т. VII. вип. 1.).

З теорії рядів степенних. Написав Володимир Левицький. Ст. 10, 8°. Ціна 10 сот. У Львові, 1900. (Відб. із Збірника секції мат. природ. лік. Т. VII. вип. 1.).

Дещо про лучі Бенереля. (Besquerel). Написав Софрон Матвіяс. Ст. 8, 8°. Ціна 10 сот. У Львові, 1900. (Відб. із Збірника секції мат. природ. лік. Т. VII. вип. 1.).

Про плями сонічні. Написав Стефан Рудницький. Ст. 28, 8°. У Львові, 1900. (Відб. із Збірника секції мат. природ. лік. Т. VII. вип. 1.).

Рубанє і виготовлюванє дерева. Подав А. Веретельник. Львів, 1900. З друкарні Наук. Тов. ім. Шевченка. Ст. 6, 8°. (Відб. з Мат. до укр. р. етн.).

Народній календар, народні звичаї і повірки, привязані до днів в тиждни і до рокових съвят. Подав Мих. Зубрицький. Львів, 1900. З друкарні Наук. Тов. ім. Шевченка. Ст. 28, 8°. (Відб. з Мат. до укр. р. етн.).

Житє на віру у сибірських селян. Написав В. Львів, 1900. З друкарні Наук. Тов. ім. Шевченка. Ст. 10, 8°. (Відб. з Мат. до укр. р. етн.).

Весільні обряди і звичаї у селі Землянці Глухівського пов. у Чернигівщині. Нап. П. Литвинова-Бартош. Львів, 1900. З друкарні Наук. Тов. імени Шевченка. Ст. 104, 8°. (Відб. з Мат. до укр. р. етн.).

Звістки й листи. Подав Хв. Вовк. Львів, 1900. З друкарні Наук. Тов. ім. Шевченка. Ст. 10, 8°. (Відб. з Мат. до укр. р. етн.).

Програма до збираня відомостей про громади і збірки сільської молоді (вулицю, вечерниці, досьвітки і складки). Написав М. Дикарів. Львів, 1900. З друкарні Наук. Тов. ім. Шевченка. Ст. 28, 8°. (Відб. з Мат. до укр. р. етн.).

Берненьска унія і наше відношенє до неї. Написав др. Станіслав Дієстряньський. Львів, 1900. З друкарні Наук. Тов. імени Шевченка. Ст. 56, вел. 8°. (Відбитка з Часописи Правничої і Економічної).

Грималівський ключ в р. 1800. Історично-економічна студія Івана Фрашка. Львів, 1900. З друкарні Наук. Тов. ім. Шевченка. Ст. 52, вел. 8°. (Відб. в Часописи Правничої і Економічної).

Про новий напрям в науці приватного права. Нап. Андрій Гошовський. Львів, 1900. З друкарні Наук. Тов. імени Шевченка. Ст. 12, вел. 8°. (Відб. в Часописи Правничої і Економічної).

Знахідки у могилах між Веремем і Стретівкою і біля Трипіля. Написав Хведір Вовк. Львів, 1900. З друкарні Наук. Тов. ім. Шевченка. Ст. 12, 8°. (Відб. в Мат. до укр. р. етн.).

Ткацтво у східній Галичині. Подав В. Гнатюк. Львів, 1900. З друкарні Наук. Тов. ім. Шевченка. Ст. 14, 8°. (Відб. в Мат. до укр. р. етн.).
